

Sygn. akt V.2 Ka 499/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 listopada 2016 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku

Wydział V Karny Sekcja Odwoławcza

w składzie:

Przewodniczący: SSO Jacek Myśliwiec (spr.)

Sędziowie: SSO Katarzyna Gozdawa-Grajewska

SSO Olga Nocoń

Protokolant: Ewelina Grobelny

w obecności ---

po rozpoznaniu w dniu 21 listopada 2016 r.

sprawy: **S. J. /J./,**

syna W. i F.,

ur. (...) w Ś.

oskarżonego o przestępstwo z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 12 kk

na skutek apelacji, wniesionej przez pełnomocnika oskarżyciela subsydiarnego

od wyroku Sądu Rejonowego w Rybniku

z dnia 30 czerwca 2016r. sygn. akt III K 18/15

I. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok,

II. obciąża oskarżyciela subsydiarnego na rzecz Skarbu Państwa opłatą za II instancję w kwocie 100 (sto) złotych i zasądza od niego wydatki za postępowanie odwoławcze w kwocie 20 (dwadzieścia) złotych.

SSO Jacek Myśliwiec (spr.)

SSO Katarzyna Gozdawa-Grajewska SSO Olga Nocoń

Sygn. akt V. 2 Ka 499/16

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Rybniku wyrokiem z dnia 30 czerwca 2016r., sygn. akt III K 18/15, uniewinnił S. J. od popełnienia zarzucanego mu czynu, a polegającego na tym, że w okresie od dnia 1 czerwca 2013 r. do dnia 25 kwietnia 2014 r. działając w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru osiągnięcia korzyści majątkowej, po uprzednim zawarciu, jako członek Zarządu (...) Spółdzielni Mieszkaniowej w R., umowy używania samochodu

prywatnego marki C. (...) nr rej. (...) do celów służbowych związanych z działalnością pracodawcy, uprawniających go do otrzymywania comiesięcznego ryczałtu, składając nieprawdziwe oświadczenia co do faktycznego sposobu wykorzystania ww. pojazdu, doprowadził do niekorzystnego rozporządzenia mieniem (...) Spółdzielni Mieszkaniowej w R. w łącznej kwocie 4.254,90 zł na jej szkodę, tj. czynu z art. 286 § 1 kk. w zw. z art. 12 kk.

Na zasadzie art. 632 pkt 1 kpk Sąd zasądził od (...) Spółdzielni Mieszkaniowej w R. na rzecz oskarżonego kwotę 756 zł tytułem zwrotu poniesionych kosztów obrony, zaś oskarżonego S. J. zwolnił od zapłaty kosztów sądowych w sprawie.

Apelację od tego wyroku wniósł pełnomocnik oskarżyciela substydniarnego, który na podstawie art. 425 §1, 2 i 3 oraz art. 444 kpk zaskarżył wyrok w całości i na podstawie art. 438 pkt 1, 2 i 3 w zw.z art. 427 §1 i 2 kpk zarzucił:

1. obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść wyroku, a to art. 7 kpk i art. 410 kpk, polegającą na oparciu wyroku na selektywnie wybranym materiale dowodowym, tj. pominięciu tych zapisów łączących oskarżonego z pokrzywdzonym umowy w zakresie dotyczącym obowiązku ewidencjonowania przypadków niedysponowania przez pracownika pojazdem prywatnym do celów służbowych;

2. błąd w ustaleniach faktycznych, który miał wpływ na treść zapadłego orzeczenia, polegający na przyjęciu, iż oskarżony nie przedkładał pokrzywdzonej nieprawdziwych oświadczeń dotyczących rzeczywistego sposobu wykorzystania pojazdu własnego do celów służbowych oraz że nie doprowadził do niekorzystnego rozporządzenia mieniem pokrzywdzonej w sytuacji, gdy obie te okoliczności w rzeczywistości miały miejsce;

alternatywnie

3. obrazę przepisów prawa materialnego, a to art. 286 §1 kk w zw. z art. 12 kk poprzez nieuzasadnione przyjęcie, że oskarżony J. swoim zachowaniem nie wyczerpał znamion zarzucanego mu czynu zabronionego w sytuacji, gdy wszystkie znamiona przestępczego działania zostały wypełnione.

Podnosząc te zarzuty skarżący wniósł o:

- uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Rybniku,

alternatywnie

- zmianę zaskarżonego orzeczenia przez uznanie oskarżonego winnym zarzucanego mu w akcie oskarżenia czynu i wymierzenie oskarżonemu kary i środków karnych postulowanych zgodnie z wnioskiem złożonym na terminie rozprawy w dniu 28 czerwca 2016r.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pełnomocnika oskarżyciela substydniarnego na uwzględnienie nie zasługiwała.

Na wstępie wskazań należy pewną niepoprawność redakcyjną apelacji polegającą na równoczesnym podniesieniu zarzutów obrazy prawa materialnego i błędu w ustaleniach faktycznych. Otóż należy wskazać autorowi apelacji, iż te dwa zarzuty z punktu widzenia logiki się wykluczają. Tylko bowiem przy niekwestionowanych ustaleniach faktycznych możliwe jest podniesienie zarzutu błędu w ustaleniach faktycznych. Tymczasem autor apelacji najwyraźniej te dwa zarzuty myli i nie tylko w tym aspekcie apelacja nie spełnia podstawowych wymagań logiki, o czym w dalszej części uzasadnienia. Z uwagi na treść uzasadnienia przyjąć należy, iż skarżący de facto kwestionuje ustalenia faktyczne.

Apelacja ta w zakresie w jakim kwestionowała ustalenia faktyczne w zaskarżonym wyroku całkowicie pozbawiona była słuszności. Skarżący kwestionował nadto ocenę dowodów przeprowadzoną przez Sąd I instancji podnosząc, że zgromadzone w sprawie dowody oceniono przekraczając granicę swobodnej oceny dowodów.

Przed odniesieniem się do tego ostatniego stwierdzenia należy przede wszystkim podkreślić, że wynikające z art. 7 kpk prawo swobodnej oceny dowodów jest jedną z najistotniejszych prerogatyw Sądu, a zarzut obrazy tego przepisu może być skuteczny tylko wtedy gdy zostanie wykazane że Sąd orzekający oceniając dowody naruszył zasady logicznego rozumowania, nie uwzględnił przy ocenie dowodów wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego.

Z kolei zarzut błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia byłby słuszny tylko wtedy gdyby Sąd I instancji oparł swój wyrok na faktach, które nie znajdują potwierdzenia w wynikach postępowania dowodowego, albo też z faktów tych wysnuł wnioski niezgodne ze wskazaniami wiedzy i doświadczenia życiowego.

Takich uchybień Sąd Rejonowy w przedmiotowej sprawie się nie dopuścił, albowiem Sąd ten wskazał dowodowy na których oparł swoje ustalenia faktyczne. Z faktu, że Sąd merytoryczny dokonał oceny dowodów – do czego zresztą był zobowiązany nie wynika samo przez się, że poczynione ustalenia faktyczne są błędne, jeśli ocena dowodów zebranych w sprawie nie wykracza poza ramy zakreślone w przepisach postępowania, zwłaszcza zaś w art. 4 i 7 kpk.

W istocie Sąd Rejonowy dokonał oceny dowodów w sposób bezstronny, nie przekroczył granic oceny swobodnej, a przy tym uwzględnił zasady wiedzy i doświadczenia życiowego, a swój pogląd na ostateczne wyniki przewodu sądowego przekonująco uzasadnił w pisemnych motywach zaskarżonego wyroku.

Przechodząc do konkretnych argumentów apelacji stwierdzić należy, iż ich autor w istocie dokonuje analizy zdarzenia w oderwaniu od normatywnej treści art. 286 kk. Co więcej, występowanie pewnych znamion zastępuje on apriorycznymi założeniami, co cały wywód czyni paralogicznym.

Przypomnieć jedynie należy, że określone w art. 286 §1 kk przestępstwo oszustwa jest przestępstwem umyślnym kierunkowym. A zatem wykazać należy że sprawca obejmuje swą świadomością i zamiarem bezpośrednim (kierunkowym) nie tylko to, że wyzyskuje błąd innej osoby, ale także i to, że doprowadza ją w ten sposób do niekorzystnego rozporządzenia mieniem – i jednocześnie chce wypełnienia tych znamion.

Znamiona czynu opisanego w art. 286 §1 kk – czyli działanie skierowane na osiągnięcie korzyści majątkowej jak i działanie związane z wykorzystaniem błędu rozporządzającego korzyścią dla sprawcy muszą być wypełnione – od strony podmiotowej rzecz ujmując – z zamiarem bezpośrednim. Innymi słowy oskarżyciel musi wykazać w działaniu sprawcy ten charakterystyczny zamiar bezpośredni kierunkowy.

W przedmiotowej sprawie oskarżyciel nie zdołał wykazać w działaniu oskarżonego tego charakterystycznego zamiaru. W tym przypadku oskarżyciel apriorycznie przyjął, iż taki zamiar po stronie oskarżonego wystąpił, nie wskazując jednak na czym miałyby on polegać.

Należy zwrócić uwagę, iż sfera powinna zakreślona umową cywilno – prawną zawartą pomiędzy pokrzywdzoną a oskarżonym w dniu 1 czerwca 2013r. nie obejmowała konieczności zgłaszania przez oskarżonego faktu korzystania do celów służbowych z innego pojazdu niż wskazane w tej umowie.

Pomijając regułę swobody zawierania umów cywilno – prawnych i dowolnego ich kształtowania, a zatem z możliwością ilustracyjnego odwołania się do nieaktualnych już przepisów – powyższa umowa sporządzona została przez podmiot fachowy radcę prawnego, a nie przez oskarżonego. Oczywistym jest zatem, iż oskarżony nie miał żadnej kreatywnej roli przy formułowaniu tej umowy, a co więcej jako ukształtowanej przez podmiot fachowy mógł mieć zaufanie do niej jako rzetelnej. Trudno zatem dopatrzeć się w działaniu oskarżonego jakiegokolwiek intencjonalnego działania zmierzającego do wykorzystania błędu pokrzywdzonej instytucji dla osiągnięcia korzyści majątkowej. Należy jednoznacznie stwierdzić, iż „intencjonalność” działania oskarżonego oraz „świadomość” wskazania w umowie błędnego rozporządzenia jest wyłącznie jak już wcześniej wskazano apriorycznym założeniem oskarżyciela. Można oczywiście wychodząc od takich założeń prowadzić logiczny wywód jednak wnioski będące efektem takiego zabiegu będą miały wszelkie cechy paralogizmu i w jakimkolwiek aspekcie nie będą przekonujące.

Naocznym tego przykładem jest okoliczność, iż w wywodzie tym skarżący musiał zaakceptować fakt zupełnie absurdalny, bowiem korzystanie przez oskarżonego z taksówki zamiast swojego prywatnego samochodu tylko po to, aby uzyskać nawet w niewielkim stopniu nierównoważący wydatków zwrot ryczałtu – nie mieści się w jakichkolwiek kategoriach logiki, ekonomiki i w ogóle zdrowego rozsądku.

Niestety w realiach niniejszej sprawy próba wykazania istnienia jednego z kluczowych znamion przestępstwa z art. 286 §1 kk jakim jest intencjonalne działanie w celu osiągnięcia korzyści majątkowej takie niedorzeczności jak wyżej musi zawierać.

Należy jednoznacznie stwierdzić, iż pojawienie się tak absurdalnych wniosków jest jednym z kryteriów weryfikacji logiki wywodu – której to zaprezentowany przez skarżącego wywód z uwagi na aprioryczne założenia pozytywnie nie mógł przejść.

Innymi słowy zaprezentowana przez skarżącego próba wykazania, iż oskarżony swoim zachowaniem wyczerpał znamiona przestępstwa opisanego w art. 286 §1 kk ma charakter pewnej logicznej spekulacji, a w istocie charakter wyłącznie pozorny bądź iluzoryczny.

Generalnie zarzuty i argumenty apelacji miały charakter czysto polemiczny, sprowadziły się do negowania ocen i ustaleń sądowych i zastępowania ich ocenami i wnioskami własnymi, wcześniej już prezentowanymi i do których Sąd odniósł się w pisemnych motywach zaskarżonego wyroku.

Z tych względów, uważając iż brak było dostatecznych podstaw do uznania oskarżonego winnym Sąd Okręgowy podzielił stanowisko Sądu Rejonowego i zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

SSO Jacek Myśliwiec /spr./

SSO Katarzyna Gozdawa – Grajewska SSO Olga Nocon